



Børnefattigdom i Grønland

– en statistisk analyse af indkomstdata for husstande med børn

Børns Levestandard i Grønland – del 2

Sammenfatning

Af Christina Schnohr, Sissel Lea Nielsen og Steen Wulff



Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Iisimasaqarfik

Videnscenter om Børn og Unge | Documentation Centre on Children and Youth





© MIPI – Videnscenter om Børn og Unge, Nuuk, 2007

Projektansvarlig: Nina Banerjee

Publikationen kan frit downloades og kopieres. Gengivelse er tilladt med korrekt kildehenvisning. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver MIPI – Videnscenter om Børn og Unges publikationer, bedes sendt til centret.

Rapporten er også udgivet på grønlandsk med titlen: Kalaallit Nunaanni meeqqat piitsuunerat - inoqutigiinni meerartallit isertitaat kisitsisinngorlugit paasissutissat atorlugit misissueqqissaarneq. Kalaallit Nunaanni meeqqat inuuniarnerat immikk. 2



Sammenfatning

Rapporten "Børnefattigdom i Grønland – en statistisk analyse af indkomstdata for husstande med børn" er en kvantitativ undersøgelse af børnefattigdom i Grønland. Undersøgelsens formål er at præsentere omfanget af børnefattigdom i Grønland, samt analysere hvilke forhold der er kendetegnende for husstande, hvor der er børn, der lever i fattigdom.

Undersøgelsen er baseret på registeroplysninger fra Grønlands Statistik (herefter GS), og omfatter alle registrerede husstande med børn i alderen op til 18 år i 2004. Datagrundlaget er 8.082 husstande, fordelt på 17 kommuner. Data inkluderer i alt 17.923 voksne og 15.979 børn. 1.362 husstande (17%) er beliggende i en bygd, 4.703 husstande (58%) i Grønlands byer, mens 2.017 husstande (25%) befinder sig i hovedstaden, Nuuk.

Tre mål for fattigdom

Der findes ikke et fastsat mål for fattigdom i Grønland, eller en officielt anvendt grænse for hvornår man lever i fattigdom. Denne rapport tager derfor udgangspunkt i tre mål for børnefattigdom, som andre forskere har udarbejdet til analyser af børnefattigdom i andre lande.

Type fattigdom	Børn i fattigdom (antal og % i hele Grønland)		
	Antal børn	Antal husstande	Andel børn (%)
Relativ fattigdom <50% ¹	1.416	576	9
Relativ fattigdom <60% ¹	2.817	1.142	18
Trangsvurderet hjælp	6.142	2.821	39
Implicit fattigdom ²	507	174	4

De tre mål er relativ fattigdom, trangsvurderet hjælp fattigdom og implicit fattigdom. Resultaterne fremgår af tabellen til venstre.

Børn der lever i forskellige typer af fattigdom i Grønland

1 Af den OECD-vægtede medianindkomst for Grønland

2 Beregninger på husstande med 1-2 voksne, i alt 11.698 børn

Relativ fattigdom: Et barn klassificeres som fattigt, hvis den disponible indkomst for barnets husstand er mindre end 50% af medianindkomsten i Grønland. Relativ fattigdom betegner dem, som i et samfund har mindst sammenlignet med andre i samfundet. Den generelle anvendte fortolkning er, at børn, der lever i denne form for fattigdom, ikke har adgang til de ting, som i samfundet anses for normalt og nødvendigt.



Medianindkomsten deler befolkningen i to lige store dele, hvor den ene halvdel har en indkomst under medianindkomsten, og den anden halvdel har en indkomst over medianindkomsten. Denne rapport medtager også et mål for relativ fattigdom, hvor et barn klassificeres som fattigt, hvis den disponible indkomst for barnets husstand er mindre end 60% af medianindkomsten i Grønland. Begge disse relative fattigdomsmål er anerkendt inden for international forskning og statistik. Den disponible indkomst vægtes i beregning af relativ fattigdom efter husstandens sammensætning, dvs. efter antal voksne og antal børn i husstanden.

Trangsvurderet hjælp fattigdom: Et barn klassificeres som fattigt, når et medlem af barnets husstand har modtaget trangsvurderet hjælp i løbet af året. Trangsvurderet hjælp tildeles i henhold til lovgivningen, når andre muligheder for forsørgelse er udtømt. Baggrunden for at medtage dette mål som et fattigdomsmål er antagelsen om, at en husstand, der i løbet af året har modtaget trangsvurderet hjælp, på et eller andet tidspunkt i løbet af dette år har haft økonomiske problemer.

Implicit fattigdom: Et barn klassificeres som fattigt, når den disponible indkomst for den husstand, barnet tilhører, er mindre end en fiktiv årlig minimumsindkomst konstrueret på baggrund af offentlige ydelser. Som tidligere nævnt, findes der ikke i Grønland en officielt fastlagt fattigdomsgrænse. Men da den fiktive årlige minimumsindkomst er baseret på offentlige ydelser, kan dette mål tolkes som en indirekte fastsat nedre grænse for en acceptabel indkomst.

Resultater

Børn i relativ fattigdom

9% af alle børn i Grønland lever i relativ fattigdom (under 50% af medianindkomsten). Dette svarer til 1.416 børn, der lever i 576 husstande, eller hvert 11. barn i Grønland. Hvis grænsen for relativ fattigdom sættes ved 60% af medianindkomsten, som er et andet internationalt benyttet mål, lever 18% af alle børn i Grønland i denne form for fattigdom. Det svarer til 2.817 børn, der lever i 1.142 husstande eller hvert 6. barn i Grønland.

Børn i trangsvurderet hjælp fattigdom

39% af børnene i Grønland lever i trangsvurderet hjælp fattigdom. Dette svarer til 6.142 børn, der lever i 2.821 husstande, eller til 4 ud af 10 børn i Grønland.



Børn i implicit fattigdom

4% af børnene i Grønland lever i implicit fattigdom. Dette svarer til 507 børn, der lever i 174 husstande, eller hvert 25. barn i Grønland. Denne beregning er gennemført for husstande med op til to voksne, svarende til at analysen er gennemført for knapt 3/4 af alle børn.

Forhold som medfører forøget risiko for børnefattigdom

Regressionsanalyser har belyst nogle risikoområder for at leve i fattigdom, uanset hvilket af de tre mål for fattigdom, der blev benyttet. Børnefattigdom er således mere sandsynligt, når:

- husstandens voksne er under 25 år
- husstanden har enlige voksne
- der er mange børn i husstanden
- husstanden befinder sig i en bygd
- husstandens voksne alle er født i Grønland

Børnefattigdom fordelt på kommuner

For at kunne sammenligne kommuner, er det beregnet, hvor mange børn pr. 1.000 børn der lever i de tre forskellige former for fattigdom i hver kommune, og hvordan de børn, der lever i fattigdom, fordeler sig i Grønland. Hvis man vil benytte rapportens informationer til at vurdere, hvor i Grønland en indsats for at forbedre børns vilkår vil gavne mest, bør man vurdere på baggrund af begge disse forhold.



Relativ børnefattigdom i andre lande

Land	År	Andel børn (%) i relativ fattigdom (<50%)	Andel børn (%) i relativ fattigdom (<60%)
Norge	2000	3	8
Finland	2000	3	8
Danmark	2004	4	11
Sverige	2000	4	9
Canada	2000	15	24
Storbritannien	1999	17	28
USA	2000	23	30

Andele af børn i relativ fattigdom i forskellige lande.
Kilde: Luxembourg Income Study 2007.

I Grønland lever 18% af børnene i relativ fattigdom under 60% af medianindkomsten, og 9% under 50% af medianindkomsten. Uanset hvilke af disse fattigdomsgrænser man benytter, er det billede, man får ved en sammenligning dog det samme: Grønland har en større andel fattige børn end de nordiske lande, og en mindre andel end

Canada, USA og Storbritannien. Børnefattigdom i andre lande fremgår af ovenstående tabel.

Metodiske forbehold

Forfatterne tager nogle metodiske forbehold ud fra datagrundlaget i relation til definitionerne af husstand og indkomst.

Det er ikke muligt ud fra eksisterende registre i GS at få oplysninger om familierelationer. Derfor er husstande, dvs. personer registreret på samme adresse, anvendt i beregningerne i stedet.

Vedrørende indkomst, er en række af de tilskud, der gives som offentlig hjælp, ikke registreret på en måde, så de kan inddrages i indkomststatistikken. Det er ligeledes ikke muligt at indregne bidraget fra uformel økonomi i nærværende undersøgelse. Uformel økonomi kan ikke antages at være ligeligt fordelt, og det kan heller ikke uden videre antages, at alle har adgang til uformel økonomi.

Formålet med nærværende undersøgelse er at bidrage til området med det mest optimale kvantitative skøn over omfanget af børnefattigdom i Grønland ud fra de tilgængelige statistiske informationer.



Anbefalinger

Børnefattigdom kan have alvorlige konsekvenser, og forfatterne anbefaler, at udviklingen i børnefattigdom bliver fulgt. Det kan bestå i en gentagelse af denne undersøgelse, som kan laves ud fra GS' registre. Udvikling af registrene i GS kunne også danne grundlag for at inddrage andre relevante faktorer i forhold til analyse af børnefattigdom. Hvor denne undersøgelse bygger på indkomstdata for et enkelt år, vil det også være relevant at lave undersøgelser baseret på indkomstdata for flere år.

De risikofaktorer, som er dokumenteret i denne undersøgelse, er relativt lette at få øje på, og kan derved give mulighed for at identificere og støtte de husstande og børn, der er i øget risiko for at leve i fattigdom.